

ยังไปอยู่ดี

ดี?

ดี?

ดี?

แปลก ๆ?

แปลกแปลก?

มันแปลกแปลกปะ

แปลก ๆ?

แปลกแปลก?

TYPHOON

Isan Speech Transcription Convention

แนวทางการถอดความ สำหรับภาษาอีสาน

กรุงเทพฯ?

เข้ากรุงเทพฯมาซักปีแล้ว

กรุงเทพฯ?

บ๊อ?

เพื่อนอยากชู้แมนบ๊

บ๊อ?

ป๊?

เฮ?

บ๊อ?

Isan Speech Transcription Convention

แนวทางการถอดความสำหรับภาษาอีสาน

adisai@scb10x.com, anongnard@kku.ac.th, supakitb@kku.ac.th

October 2024

จุดประสงค์.....	1
ที่มา.....	1
แนวทางการถอดความ.....	1
กรณีทั่วไป.....	1
กรณีเฉพาะในภาษาไทย.....	2
ตัวอย่างเทียบเคียงการถอดความสำหรับภาษาอีสาน.....	7
ตัวอย่างการถอดความ.....	14

จุดประสงค์

เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการถอดความภาษาอีสานที่ใช้ระบบ 6 วรรณยุกต์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามไฟล์เสียงที่ได้รับ

ที่มา

การเขียนหรือถอดความตามสิ่งที่พูดในสถานการณ์การพูดจริง ไม่สามารถถอดความตามสิ่งที่พูดได้อย่างตรงตัวหรือสามารถเขียนได้หลายแบบ ส่งผลให้ผู้อ่านต้องคาดเดาข้อความเป้าหมายซึ่งอาจจะแตกต่างกันไป แนวทางที่กำหนดขึ้นนี้จะช่วยให้ทุกคนสามารถถอดความออกมาได้ในทิศทางเดียวกัน

แนวทางการถอดความ

กรณีทั่วไป

- ถ่ายถอดความตามหลักการสะกดที่กำหนดในแนวทางการสะกดคำภาษาอีสาน
- ไม่ใช่เครื่องหมายวรรคตอน ไม่ยมก หรือตัวเลข (ยกเว้นจุดในตัวย่อและกรณีที่เป็นชื่อเฉพาะ)

✗ สส. จำนวน 200 คนเดินเข้าๆ ออกๆ ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น

✓ สส. จำนวนสองร้อยคนเดินเข้าเข้าออกออกร้าน 7-Eleven

- หากเจอคำที่มีเสียงปฏิกิริยาที่ทำให้เกิดการสะกดที่ไม่เหมือนภาษาไทยกลาง ให้ลากคลุมข้อความส่วนนั้นในช่องสำหรับถอดความ (transcription) แล้วเพิ่มการสะกดแบบภาษาไทยกลางในช่อง Add Standard Thai spelling of ... แล้วกดปุ่ม add หรือ enter ที่แป้นพิมพ์ โดยส่วนที่ลากคลุมจะปรากฏคู่คำใน Spelling Correspondence ส่วนรายการเสียงปฏิกิริยา (หน่วยเสียงที่สอดคล้องกันระหว่างภาษาถิ่นหนึ่งกับอีกถิ่นหนึ่งอย่างมีระบบ) และการสะกดคำสำหรับภาษาอีสาน ให้อิงตามแนวทางการสะกดคำภาษาอีสาน

ObGcZPkdyO8_847.616_850.688_denois ...
11 Nov 2024, 15:43

Assigned 00.00 / 03.07

Add Standard Thai spelling of โต

ตัว
Add

Transcription

ข้างตายทั้งโต

Spelling Correspondence

ข้าง = ข้าง ×

- d. เว้นวรรคตามความเหมาะสมโดยอิงตามหลัก**ราชบัณฑิตยสถาน** ยกเว้นเรื่องเว้นวรรคใหญ่กับเว้นวรรคเล็ก ในที่นี้ให้ใช้การเว้นวรรค 1 เคาะเสมอ
- โดยทั่วไปเว้นวรรคเพื่อแบ่งวลีหรือประโยค เช่น
 - เข้านี้อากาศดี จะออกไปเที่ยวที่ไหนดินะ
 - เพื่อแบ่งรายการคำหรือกลุ่มคำ เช่น
 - ของที่ต้องเตรียม ได้แก่ สมุด ปากกา และดินสอ
 - เว้นหน้าและหลังด้วยย่อ
 - เกิดปี พ.ศ. อะไรคะ
 - หากเป็นตัวเลขหลายตัวต่อกัน ให้เว้นวรรคตามที่ถูกพูดหยุดจริง
 - “สนใจติดต่อ<เว้น>ศูนย์แปดสี่<เว้น>สามหกสอง<เว้น>สามหกสองสี่”
 ✎สนใจติดต่อ_ศูนย์แปดสี่_สามหกสอง_สามหกสองสี่
 - “โทรด่วนก่อนหมดเขต<เว้น>ศูนย์สองแปดสามหกเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ด”
 ✎โทรด่วนก่อนหมดเขต ศูนย์สองแปดสามหกเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ด
- e. ด้วยย่อ (เฉพาะกรณีที่พูดออกเสียงย่อ) ให้ยึดการสะกดที่เป็นทางการ เช่นจากเจ้าของหน่วยงาน (กรณีที่เป็นชื่อเฉพาะ) ราชบัณฑิตยสถาน (กรณีที่เป็นคำทั่วไป) หรือแหล่งที่น่าเชื่อถือได้
- คำเฉพาะ เช่น มศว (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ป.ป.ช. (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)
 - คำทั่วไป เช่น สว. (สมาชิกวุฒิสภา) พ.ศ. (พุทธศักราช) ฝุ่น PM2.5

กรณีเฉพาะในภาษาไทย

กำหนดให้ ☹️ แทนสิ่งที่พูดหรือสิ่งที่ได้ยิน
 และ ✎ แทนสิ่งที่ถอดความเป็นตัวเขียน

- อักษรย่อ ด้วยย่อ** สะกดเมื่อผู้พูดออกเสียงย่อ แนวคิดโดยทั่วไปคือให้ใช้ตามหลัก**ราชบัณฑิตยสถาน** หากเป็นชื่อเฉพาะให้ยึดการสะกดตามการเขียนที่เป็นทางการของเจ้าของหน่วยงาน กรณีที่ภาษาพูดไม่ตรงกับภาษาเขียนมาก ให้ถอดความใกล้เคียงกับสิ่งที่พูด
 - ☹️ “ปี คอ สอ สองพันสอง”
 ✎ ปี ค.ศ. สองพันสอง
 - ☹️ “ปี คอ สอ สองศูนย์ศูนย์สอง”
 ✎ ปี ค.ศ. สองศูนย์ศูนย์สอง
 - ☹️ “เดือน มอคอ กอพอ แล้วก็จะอะไรอะ... มีนาสินะ”

- ✍️ เดือน ม.ค. ก.พ. แล้วก็อะไรอะ มีนาสินะ
- 🗣️ “คนที่เข้มารร่วมมาจากมอชอบัง มอศอวอบัง ปอปอชอบัง”
- ✍️ คนที่เข้มารร่วมมาจาก มช. บ้าง มศว บ้าง ป.ป.ช. บ้าง
- 🗣️ “ภอ สำเภา บอ ใบไม้ หนึ่ง สอง สาม สกลนคร”
- ✍️ ภ สำเภา บ ใบไม้ หนึ่งสองสาม สกลนคร
- 🗣️ “ชื่อเธอสะกดด้วย ศอ ศาลา หรือว่า ชอ ฤษีนะ”
- ✍️ ชื่อเธอสะกดด้วย ศ ศาลา หรือว่า ช ฤษีนะ
- 🗣️ + ✍️ อุณหญมิวันนี้สามสิบห้าองศาเซลเซียส
- 🗣️ + ✍️ ลบสิบองศา C
- 🗣️ + ✍️ พุทธศักราชสองพันห้าร้อยหกสิบเจ็ด
- 🗣️ + ✍️ สิบห้านาฬิกา สามสิบนาที
- 🗣️ + ✍️ สิบห้าจุดสามศูนย์ น.
- 🗣️ + ✍️ บ่ายสามโมงครึ่ง

2. การตัดพยางค์ในคำ ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยินเฉพาะสิ่งที่ใช้กันทั่วไปหรือที่คนส่วนใหญ่ใช้

- ตำแหน่งต้นคำ (initial)
 - 🗣️ + ✍️ “เน็ต” (อินเทอร์เน็ต)
 - 🗣️ + ✍️ “กินหนม” (กินขนม)
 - 🗣️ + ✍️ “โรงบาล” (โรงพยาบาล)
 - 🗣️ + ✍️ “เป็นไร” (เป็นอะไร)
- ตำแหน่งกลางคำ (medial)
 - 🗣️ + ✍️ “มหาลัย” (มหาวิทยาลัย)
 - 🗣️ + ✍️ “ราชรี” (ราชบุรี)
 - ❌ “พิณนา” (พิจารณา)
- ตำแหน่งท้ายคำ (final)
 - 🗣️ + ✍️ “อุบล” (อุบลราชธานี)
 - 🗣️ + ✍️ “แบด” (แบดเดอรี)
 - 🗣️ + ✍️ “โทร” (โทรศัพท์)
 - 🗣️ + ✍️ “วันพฤษหส์” (วันพฤษหส์บดี)
- กรณีพิเศษ
 - 🗣️ + ✍️ “เมกา” (อเมริกา)

3. คำลงท้ายหรือคำอนุภาค (final particles) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ✍️ จริงนะ
- ✍️ มาช้าเพราะแะกินมาช้ามานะ
 - ❌ มาช้าเพราะแะกินมาช้ามาหนะ

- ✎ ไปไหนมาล่ะ
 - ✖ ไปไหนมาหละ
- ✎ ครับ ครับผม
- ✎ วันนี้อยากจะทานอะไรดีคะ
- ✎ ไข่คะ กำลังจะออกจากบ้านคะ
 - ✖ ไข่คำ กำลังจะออกจากบ้านคำ
- ✎ ขอโทษด้วยนะคะ
 - ✖ ขอโทษด้วยนะคะ
- ✎ ไม่หิวเพราะเพิ่งกินข้าวมานะคะ
- ✎ หนูจะไปไหนจ๊ะ
- ✎ ไข่จ๊ะ ตรงนั้นเลย
 - ✖ ไข่จะ ตรงนั้นเลย
- ✎ สะ ปะ อะ ละ ละ จ้า แหละ

4. คำแสดงความลังเล (filled pauses) รวมถึงการติดอ่าง กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ✎ เอ่อ คือว่าผมก็ไม่รู้
- ✎ อืม ผมคิดว่าวันศุกร์น่าจะได้อะไร
- ✎ เอิ่ม ขอคิดแป็บนะ
- ✎ อ่า ไม่ดีกว่า
- ✎ แบบ แบบว่า วิชานี้น่ายากอะ
- ✎ ก็ มันก็ดีแหละนะ
- ✎ มันก็ ก็ ก็ ก็ดีแหละนะ
- ✎ ตะ ตะ แต่ว่า ฉันไม่ได้เป็นคนทำนะ

ข้อควรระวัง ไม่ใช่เว้นวรรคหากไม่ได้แสดงความลังเล สามารถสังเกตได้จากเสียงที่หยุดหรือไม่หยุดเว้นวรรค หากไม่แน่ใจ ให้พิจารณาจากความหมาย

- ✎ ก็ดีแล้วที่เป็นแบบนี้

5. คำอุทาน คำเติมเต็ม คำค้นพบสันทนา หรือคำอุทาน (filler words) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ✎ เอ้า ทำแบบนี้ไม่ได้นะ
- ✎ เฮ้ย ทำอะไร
- ✎ อื้อ ก็ว่าอยู่
- ✎ เอ้าเธอ ฉันไม่รู้
- ✎ อ้อ เข้าใจแล้ว
- ✎ เอ้อ เราเจอกันวันไหนนะ
- ✎ โอโห น่าทึ่งมาก
- ✎ โห ทำไมพูดแบบนั้น

- 🖋️ อี๋ นารังเกียจ
- 🖋️ โอ้ย เจ็บแขน
- 🖋️ ว้าย เกิดอะไรขึ้น

6. คำบ่งชี้ความเห็นด้วยในการสนทนา (pragmatic marker) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- 🖋️ เออ ก็ตามนั้นแหละ
- 🖋️ อือ ใช่ ใช่ ตามนั้นเลย
- 🖋️ อือ ได้เลย
- 🖋️ อืม น่าจะใช่เนะ (รูปเดียวกับคำแสดงความลังเล)
- 🖋️ อืม น่าสนใจ
- 🖋️ อ่าซะ ตามนั้น

7. การกลมกลืนเสียง (sound assimilation) หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์คงเดิม ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- ☺️ + 🖋️ ยังไง อย่างไร
- ☺️ + 🖋️ อย่างจี้ อย่างนี้
- ☺️ + 🖋️ อย่างจั้น อย่างนั้น
- ☺️ + 🖋️ จริงงะ จริงอะ

หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์เปลี่ยนไป ให้ถอดความตามพจนานุกรม

- ☺️ เดียน
🖋️ ดิ้น
- ☺️ ยิบเอ็ด
🖋️ ยี่สิบเอ็ด
- ☺️ เตง
🖋️ ตัวเอง

8. การขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง

กรณีที่ไม่ได้มีการกลมกลืนเสียงพยางค์นะ แต่มีการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง ให้ถอดความตามรูปพจนานุกรม

- ☺️ “จริงเรอะ”
🖋️ จริงเหร่อ
- ☺️ “ไปกะใคร”
🖋️ ไปกับใคร
- ☺️ “ใช่ละค้าบ”
🖋️ ใช่ละครับ
- ☺️ “หะ อะไรนะฮะ”
🖋️ ฮะ อะไรนะฮะ

- 🗨️ “เร็ด”
✍️ เลิศ
- 🗨️ “จิงปาว”
✍️ จริงเปลา
- 🗨️ “เค้าไม่รักชั้น”
✍️ เขาไม่รักฉัน
- 🗨️ “โกดหลอ”
✍️ โกรธเหรอ

ข้อควรระวัง กรณีต่อไปนี้เป็นรูปพจนานุกรมทั้งหมด ให้ถอดความตามเสียงพูดจริง

- 🗨️ “เท่าไร เท่าไหร่”
✍️ เท่าไร เท่าไหร่
- 🗨️ “เมื่อไร เมื่อไหร่”
✍️ เมื่อไร เมื่อไหร่

ข้อยกเว้น ตามเสียงเฉพาะกรณีต่อไปนี้ซึ่งใช้กันแพร่หลาย

- 🗨️ “จริงรีปาว จริงมัย”
✍️ จริงรีเปลา จริงมัย
- 🗨️ “คนเนี้ย”
✍️ คนเนี้ย
- 🗨️ “ขออันนึ่ง”
✍️ ขออันนึ่ง (ตัวอย่างนี้สำหรับภาษาไทยกลางเท่านั้น)

9. การใช้คำทับศัพท์กับการใช้ตัวอักษรละติน

- กรณีที่ถอดเป็นตัวภาษาอังกฤษ
 - ชื่อเฉพาะหรือวิสามานยนามที่สมบูรณ์ ให้อิงจากชื่อที่กำหนดเป็นทางการ
 - ✍️ ใช้ iPhone รุ่นไหนอะ
 - ✍️ ไปสมัครงานที่ Apple
 - ✍️ 7-Eleven ที่ใกล้ที่สุดอยู่ไหน
 - ✍️ ส่งสติ๊กเกอร์ Line มาทุกวันเลยนะ
 - ✍️ บริษัท AutoX จำกัด เป็นบริษัทในกลุ่ม SCBX
 - ✍️ บัตรเครดิต CardX ใช้ที่ไหนได้บ้าง
 - ด้วยย่อ อักษรย่อภาษาอังกฤษ เช่น คำทับศัพท์เฉพาะทางหรือเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี อิงจากคำที่กำหนดเป็นทางการ
 - ✍️ สาย HDMI ขายที่ไหนบ้าง
 - ✍️ สินค้านี้ผ่าน QC แล้วหรือยัง
 - ✍️ พัดกำลังส่งออกจาก DC

- คำภาษาอังกฤษที่มีจำนวน 2 คำย่อยขึ้นไป
 - 📝 ต้องใช้ ID card เพื่อยืนยันตัวตน
 - 📝 วิธีการชำระเงินด้วย QR code
 - 📝 ติดต่อ call center ได้ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง
- กรณีที่ถอดเป็นตัวภาษาไทย
 - เป็นชื่อเฉพาะที่โดนตัดพยางค์ออกหรือที่เรียกกันไม่เป็นทางการ โดยอิงหลักเกณฑ์การทับศัพท์จากพจนานุกรมหรือจากราชบัณฑิตยสถาน
 - 📝 เดี่ยวไปแะชื่อของที่เซเว่นน้อย
 - 📝 หมอบรัดเลย์ไม่ได้ทำงานอยู่ที่เวิร์คพอยท์
 - คำทั่วไปหรือสามัญนาม โดยอิงหลักเกณฑ์การทับศัพท์จากพจนานุกรมหรือจากราชบัณฑิตยสถาน
 - 📝 จะไปวิ่งเทรลไกลไกลแล้วซาร์จแบตมือถือเต็มยัง
 - 📝 อยากกินแอปเปิ้ลลูกแดงแดง ที่มันฉ่ำฉ่ำ กรอบกรอบ
 - 📝 เช็กให้หน่อยว่าไฟลด์นี้ยังมีที่ว่างไหม
 - 📝 วางวางก็อยากไปชิปปิง
 - 📝 ทุกยี่สิบบาทแลกได้สามพอยด์
 - ตัวอย่าง หมวดหมู่การเงิน
 - 📝 ขอสเตตเมนต์ย้อนหลังต้องเสียค่าธรรมเนียมก๊บบาท
 - 📝 เรดแลกเงินเปลี่ยนทุกสามชั่วโมง
 - ตัวอย่าง หมวดหมู่การเทคโนโลยี
 - 📝 งดใช้สมาร์ทโฟนขณะขับซี
 - 📝 กรณเปิดสัญญาอินเทอร์เนตเพื่อติดตั้งแอปพลิเคชัน
 - 📝 ติดต่อสอบถามได้ผ่านช่องทางแชต
 - 📝 แอปนี้ไม่ได้อัปเดตมานานแล้ว
 - ข้อยกเว้น สำหรับสิ่งที่ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ หากเป็นคำที่ไม่พบเห็นการสะกดด้วยการทับศัพท์อนุโลมให้ใช้อักษรละตินได้ เช่น
 - 📝 มันก็ต้อง negotiate กันหน่อย
 - หลักเกณฑ์การทับศัพท์สามารถตรวจสอบได้ที่ [ลิงก์นี้](#) หรืออ้างอิงเพิ่มเติมได้ที่ [ฐานข้อมูลคำทับศัพท์](#) ของราชบัณฑิตยสภา
 - สรุปการใช้อักษรไทยและอักษรละติน

ประเภท	อักษรไทย		อักษรละติน	
	ตัวอย่าง	คำอธิบาย	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
คำทั่วไป	ฟังเพลงแดนซ์คลิกที่ลิงก์ด้านล่างเพื่อไปยังโสมเพจช่วยแคปหน้าจอให้หน่อย	<ul style="list-style-type: none"> ใช้กับคำที่มีความหมายกลายเป็นส่วนหนึ่งของภาษาไทยหรือเป็นคำยืมใน 	ฟัง mp3 ส่ง SMS ฝุ่น PM2.5 เขาพูดว่า Happy New	<ul style="list-style-type: none"> ศัพท์เฉพาะทางหรือเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่

	ปิดโนติก่อนเข้าโรง กินมาการองกับไซจู แซนดวิช เงินดอลลาร์ตกแล้ว ก๊าซในโตรเจนใส่ในรีป ครีม เด็กเจนใหม่ เอื่อยเป็นเฟมินิสต์	ภาษาไทยไปแล้ว • ให้สะกดตาม หลักเกณฑ์การ ทับศัพท์ของ ราชบัณฑิตยสถาน • คำต่างประเทศที่โดน ตัดพยางค์ออก	Year อยากกิน hot chocolate ต้อง negotiate กันหน่อย ใหม่ ชื่อ SIM card	<ul style="list-style-type: none"> • ตัวย่อ อักษรย่อภาษา อังกฤษ • ประกอบเป็นด้วยคำ ย่อยตั้งแต่สองคำขึ้นไป • Code switching หรือพูดวลีหรือ ประโยคภาษาต่าง ประเทศ • Code mixing เป็นคำ ที่ไม่นิยมใช้รูป ทับศัพท์
คำ เฉพาะ	น้องโฟกัสเป็นแฟนกับ เจ้าบาสหรือนายบอล จะบินไปซื้อเค้กที่ เซเว่นในซอยโกโด้ นายการะผัด หมอบ รัดเลย์ ทำงานอยู่ที่เวิร์คพอยท์	<ul style="list-style-type: none"> • ชื่อเฉพาะของคนไทย (เช่นชื่อเล่น) • ชื่อเฉพาะที่โดนตัด พยางค์ออก หรือชื่อ เฉพาะที่เรียกกันไม่ เป็นทางการ (เช่น เซเว่น ตัด Eleven ออก) • ชื่อที่มีการสะกดมา นานแล้ว (เช่นชื่อ บุคคลทาง ประวัติศาสตร์) • ชื่อเขตการปกครองที่ ใหญ่ตั้งแต่ระดับ จังหวัดขึ้นไป (จังหวัด + ประเทศ) 	7-Eleven ไม่ได้ขาย iPhone ญี่ปุ่นนิยมใช้ Yahoo! มากกว่า Google เคยดูเรื่อง Gone with the Wind ใหม่ Bill Gates ไม่ได้ทำงานที่ NASA แต่อยู่ Apple กิน Coke หรือ Pepsi ดี	<ul style="list-style-type: none"> • ชื่อคน องค์กร หน่วย งาน ยี่ห้อ ต่าง ประเทศ สะกดตาม ชื่อที่เป็นทางการ • ชื่อเขตการปกครองที่ เล็กกว่าระดับจังหวัด ลงมา

หมายเหตุ อนุญาตให้ใช้อักษร a-z หรือ A-Z สำหรับภาษาต่างประเทศเท่านั้น ไม่อนุญาตอักษรพิเศษอื่นๆ

- … “เอลนินโญ”

👉 El nino

✗ El niño

10. การแก้คำพูด (correction) กรณีผู้พูดพูดผิด

- พูดสิ่งที่ไม่รู้โดยที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิด ให้แก้เป็นสิ่งที่ต้องการสื่อถึงได้
 - … “ขอบคุณเน็ตฟิก”
👉 ขอบคุณ Netflix
 - … “เรื่องนี้แสดงโดย Dwayne the Fog Johnson”
👉 เรื่องนี้แสดงโดย Dwayne the Rock Johnson
- ในกรณีที่ผู้พูดแก้สิ่งที่ตัวเองพูดเอง ให้ถอดความตามที่ได้ยิน
 - … + 👉 “ไปเที่ยวระนอง เอ้ย ระยองมา”

11. หากไฟล์เสียงนั้นมีเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูดจากผู้พูด (non-speech sound) เช่น เสียงไอ จาม กระแอม หาว ระคายคอ ถอนหายใจ หัวเราะ ฯลฯ ให้ใช้ [ns] ระบุเป็นส่วนหนึ่งของการถอดความ

- … “<เสียงไอ> เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย <เสียงถอนหายใจ>”
👉 [ns] เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย [ns]

12. ไม่ถอดความเสียงพื้นหลัง หรือเสียงที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงของมนุษย์ เช่น เสียง เครื่องดนตรี เสียงประตู เสียงปิ่น เสียงปรบมือ เสียงโห่ร้องจากกลุ่มคน

ตัวอย่างเทียบเคียงการถอดความสำหรับภาษาอีสาน

กำหนดให้ แทนสิ่งที่พูดหรือสิ่งที่ได้ยิน

และ แทนสิ่งที่ถอดความเป็นตัวเขียน

1. อักษรย่อ ตัวย่อ ให้ถอดความคำไทยหลักราชบัณฑิตยสถานส่วนคำอีสานสะกดตามรูปที่กำหนดในแนวทางการสะกดคำสำหรับภาษาอีสาน

- “ปี คอ คอ สองพันสอง”
 ปี ค.ศ. สองพันสอง
- “พุทธศักราชสองห้าหกเจ็ด”
 พุทธศักราชสองห้าหกเจ็ด
- “สิบห้านาฬิกา สามสิบนาที”
 สิบห้านาฬิกา สามสิบนาที
- “ภอ สำเภอ บอ ใบไม้ หนึ่ง สอง สาม สกจนคร”
 ภ สำเภอ บ ใบไม้ หนึ่งสองสาม สกจนคร
- “ลบ สิบ องศา ซี”
 ลบสิบองศา C

2. การตัดพยางค์ในคำ ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- ตำแหน่งต้นคำ (initial)
 - + ดิบข้าว (“กระดืบข้าว” คำแปล: กระดืบใส่ข้าว)
 - + หย้ง (“อิหย้ง” คำแปล: อะไร)
 - + สอเขียนคิ้ว (“ดินสอเขียนคิ้ว”)
 - + ตำหุ่ง (“ตำบักหุ่ง” คำแปล: ส้มตำ)
 - + ขอ (“ตะขอ”)
 - + หยับ (“ขยับ” คำแปล: ขยับ)
- ตำแหน่งกลางคำ (medial)
 - + “กาสินธุ์” (“กาฬสินธุ์”)
 - + “มอไซค์” (“มอเตอร์ไซด์”)
 - + “กะม้ง” (“กะละมัง”)
- ตำแหน่งท้ายคำ (final)
 - + “ยโส” (“ยโสธร”)
 - + “ส้ม” (“ส้มผัก” คำแปล: ผักดอง)
- กรณีพิเศษ
 - + “แก่ว” (“แจ่วบอง” คำแปล: ปลาแร่ทรงเครื่อง)

- 🗨️ + ✍️ “บุญพระเวส” (“ประเพณีบุญพระเวสฯ” คำแปล: บุญเทศน์มหาชาติเกี่ยวกับพระเวสสันดร)
 - ข้อควรระวัง
 - 🗨️ “แห่พระเวสเข้าเมือง”
 - ✍️ แห่พระเวสเข้าเมือง

3. **คำลงท้ายหรือคำอนุภาค** (final particles) เป็นการเติมคำตำแหน่งท้ายสุดของถ้อยคำ โดยไม่เปลี่ยนแปลงความหมายหลักของประโยค กำหนดรูปเขียนดังนี้

คำลงท้ายแสดงการถาม	คำลงท้ายแสดงการแจ้งให้ทราบ	คำลงท้ายแสดงการสั่งหรือแนะนำ	คำลงท้ายแสดงความสภาพ/คุ้นเคย
<ul style="list-style-type: none"> ● ไป ● บ่ ● บั ● ดุ ● ชะบ่ ● ดี ● ชะดี ● ละ ● เกาะ ● คะ ● น้อ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ได้ ● เดะ ● นิ ● ได้อ ● แหน่ได้อ ● ดอก ● ตัว ● จ้อย ● พะนะ ● ว่าขึ้น ● ดอกหว่า ● โลดแหล้ว ● นะ ● จ้า ● แหม ● น้อ 	<ul style="list-style-type: none"> ● แหมะ ● ะแหมะ ● เภาะ ● ปะ ● ดิละ ● แหน่แม่ละ ● โลดได้อ ● โลดแหล้ว ● ชะเภาะเนาะ ● ะแหมะ ● เนาะดู ● เฮ้ย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ค่ะ ● จ้า ● คะ

ตัวอย่างสำหรับการถอดความจริง ดังนี้

- คำลงท้ายแสดงการถาม
 - ✍️ กินข้าวแล้ว**ไป** (คำแปล: กินข้าวหรือยัง)
 - 🗨️ แม่**เนาะ** แม่**บ่** แม่**บ้อ** แม่**บื้อ**
 ✍️ แม่**บ่** (คำแปล: ใช่ไหม)
 - 🗨️ แม่**บ่** แม่**บ่** แม่**บ่**
 ✍️ แม่**บ่** (คำแปล: ใช่ไหมไม่รู้)
 - 🗨️ ลอง**เฮ็ด**เบิ่ง**ดู** ลอง**เฮ็ด**เบิ่ง**ดู** ลอง**เฮ็ด**เบิ่ง**ดู** ลอง**เฮ็ด**เบิ่ง**ดู** ลอง**เฮ็ด**เบิ่ง**ดู**
 ✍️ ลอง**เฮ็ด**เบิ่ง**ดู** (คำแปล: ลองทำดูสิ)
 - 🗨️ มัน**สิ**บ่**ดก**ชะ**เนาะ** มัน**สิ**บ่**ดก**ชะ**บ่** มัน**สิ**บ่**ดก**ชะ**บ้อ** มัน**สิ**บ่**ดก**ชะ**บื้อ** มัน**สิ**บ่**ดก**ชะ**บื้อ**
 ✍️ มัน**สิ**บ่**ดก**ชะ**บ่** (คำแปล: มันจะไม่ดกหรือ)
 - 🗨️ ดี ดี ดี

- ✍️ ยังไปอยู่ดี (คำแปล: ยังไปอยู่หรือ)
- ✍️ มันสิบดกชะดี (คำแปล: มันจะไม่ตกหรือ)
- ✍️ มันสิบดกชะดีละ (คำแปล: มันจะไม่ตกหรือ)
- … สองปีละ บ่เห็นกลับมา
- ✍️ สองปีละ บ่เห็นกลับมา (คำแปล: สองปีแล้ว ไม่เห็นกลับมา)
- ✖️ สองปีหละ บ่เห็นกลับมา
- ✍️ อิหยังเกาะ ข้อยบ่ไต่ยีน (คำแปล: อะไรระ ฉันไม่ได้ยีน)
- ✍️ เอ็ดหยังน้อ สิไปไสน้อ (คำแปล: ทำอะไรนะ จะไปไหนนะ)
- คำลงท้ายแสดงการแจ้งให้ทราบ (inform)
 - … อยู่พุ้นได้
 - … อยู่พุ้นได้
 - ✍️ อยู่พุ้นได้ (คำแปล: อยู่ไหน)
 - … มันบ่แมนเดะนี้
 - … มันบ่แมนเดนี้
 - … มันบ่แมนเดะนี้
 - ✍️ มันบ่แมนเดะนี้ (คำแปล: มันไม่ใช่ะนี้)
 - … อยู่หม่องนี้
 - … อยู่หม่องนี้
 - ✍️ อยู่หม่องนี้ (คำแปล: อยู่ที่นี่)
 - … บ่แมนเด้อะ
 - ✍️ บ่แมนเด้อ (คำแปล: ไม่ใช่)
 - … โทหาแหนเด้อ โทหาแหนเด้อะ
 - ✍️ โทหาแหนเด้อ (คำแปล: โทหาหน่อย)
 - …+ ✍️ คักแท้ดอก (คำแปล: สุดๆ ไปเลย)
 - …+ ✍️ ข้อยบ่ได้ไปดอกเด้อ (คำแปล: ฉันไม่ได้ไปหรอก)
 - … ตัว ตัว ตัวะ
 - ✍️ แมนอยู่ตัว (คำแปล: ใช่)
 - …+ ✍️ ที่แรกวาสไป บัดนี้บ่ไปเข้าเด (คำแปล: ที่แรกจะไป ตอนนี้อย่าไป)
 - …+ ✍️ ที่แรกวาสไป บัดนี้บ่ไปจ้อย (คำแปล: ที่แรกจะไป ตอนนี้อย่าไป)
 - … บอกวาบไปแล้วพะนะ พะนะ
 - ✍️ บอกวาบไปแล้วพะนะ (คำแปล: บอกว่าไม่ไปแล้วจัน)
 - …+ ✍️ บอกวาบไปว่าจัน (คำแปล: บอกว่าไม่ไป ว่าอย่างจัน)
 - …+ ✍️ แมนอยู่ดอกหว่า (คำแปล: ใช่(อยู่)นะ)
 - …+ ✍️ ข้อยก็หนีโลดแหลว (คำแปล: ฉันก็หนีเลย)

- 💬 “มันแมนอยู่นะ” “มันแมนอยู่หนา” “มันแมนอยู่นา”
✍ มันแมนอยู่นะ (คำแปล: มันใช้นะ)
- 💬 “เอาโลดจ้า”
✍ เอาโลดจ้า (คำแปล: เอาเลยจ๊ะ)
- 💬 “ว่าสิไปอยู่แหม”
✍ ว่าจะไปอยู่แหม (คำแปล: ว่าจะไปอยู่นะ)
- ✍ ขอยชักหลายน้อ (คำแปล: ฉันรักมากนะ)
- คำลงท้ายแสดงการสั่งหรือแนะนำ
 - 💬+✍ เอามาแหะ (คำแปล: เอามาสิ)
 - 💬+✍ เอามาตะแหะ (คำแปล: เอามาสิ)
 - 💬+✍ ฟ้าวแหนเถาะ (คำแปล: รีบหน่อยเถาะ)
 - 💬+✍ ฟ้าวเอาไปคั่นเลยปะ (คำแปล: รีบเอาไปคั่นเลยเถาะ)
 - 💬+✍ เจ้าก็ลองเบิ่งตึละ (คำแปล: เธอก็ลองดูสิ)
 - 💬+✍ วาดงามงาม แหน่แม่ล่ะ (คำแปล: วาดสวยๆ หน่อยสิ)
 - 💬+✍ เอ็ดเองโลดเต๋อ (คำแปล: ทำเองเลยนะ)
 - 💬+✍ ต่าโลดแหล้ว (คำแปล: ต่าเลยสิ)
 - 💬 จะแมนฮ้อนน้อ
💬 จะแมนฮ้อนเนาะ
✍ จะแมนฮ้อนเนาะ (คำแปล: ร้อนจังเลยเนอะ)
 - 💬 ไปหาหมอชะเถาะน้อ
💬 ไปหาหมอชะเถาะเนาะ
✍ ไปหาหมอชะเถาะเนาะ (คำแปล: ไปหาหมอชะเถาะนะ)
 - 💬+✍ ปลงลงตะแหะ (คำแปล: วางลงสิ)
 - 💬 ลองเบิ่งดู มันดีบ
💬 ลองเบิ่งดู มันดีบ
💬 ลองเบิ่งดู มันดีบ
💬 ลองเบิ่งดู มันดีบ
✍ ลองเบิ่งดู มันดีบ (คำแปล: ลองดูสิ มันดีไหม)
 - 💬+✍ กะแมนอยู่เฮ้ย (คำแปล: ก็ใช่(อยู่)นะ)
- คำลงท้ายแสดงความรู้สึก/คันเคຍ
 - 💬+✍ แมนอยู่คะ ไปมื่ออื่นบ่แมนมื่อนี้ (คำแปล: ใช่(อยู่)คะ ไปวันอื่นไม่ใช่วันนี้)
 - 💬+✍ บ่แมนจ้า (คำแปล: ไม่ใช่จ๊ะ)
 - 💬 “พี่เฮ็ดงานอยู่บ่คะ” “พี่เฮ็ดงานอยู่บ่ค่า”
✍ พี่เฮ็ดงานอยู่บ่คะ

- 😊 “พี่เข็ดงานอยู่ปะคะ”

✍️ พี่เข็ดงานอยู่ปะคะ (คำแปล: พี่ ทำงานอยู่ใช่ไหมคะ)

4. คำแสดงความลังเล (filled pauses) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- 😊+✍️ อั้น ผมบ่รู้ (คำแปล: เอ็ม ผมไม่รู้)
- 😊+✍️ อ้า พ่อใหญ่เลาบอกสิมาเดิ้ลละ
- 😊+✍️ อ้า พ่อใหญ่เลาบอกสิมาเดิ้ลละ
- ✍️ อ้า พ่อใหญ่เลาบอกสิมาเดิ้ลละ (คำแปล: เอ้อ ตา/ปู่ท่านบอกจะมานะ)
- 😊+✍️ เอ็ม ขอคิดก่อนเด้อ (คำแปล: เอ็ม ขอคิดก่อนนะ)
- 😊+✍️ อึม เฮากะอาจสิแบบว่า (คำแปล: อึม เราก็คงจะแบบว่า)
- 😊+✍️ กะ มันกะตื้ออยู่ดอก (คำแปล: ก็ มันก็ตื้ออยู่หรอก)

ข้อควรระวัง ไม่ใช่เว้นวรรคหากไม่ได้แสดงความลังเล สามารถสังเกตได้จากเสียงที่หยุดหรือไม่หยุด เว้นวรรค หากไม่แน่ใจ ให้พิจารณาจากความหมาย

- 😊+✍️ กะดีแล้วที่บ่รู้ (คำแปล: ก็ดีแล้วที่ไม่รู้)
- 😊+✍️ แบบ แบบว่าข้อยกับอกบ่ถึก (คำแปล: แบบ แบบว่าฉันกับอกไม่ถึก)
- 😊+✍️ การติดอ่าง - ตะ ตะ แต่วามันบ่แม่น (คำแปล: ตะ ตะ แต่วามันไม่ใช่)

5. คำเติมเต็ม คำคั่นบทสนทนา หรือคำอุทาน (filler words) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ✍️ ปะ กินซุบนากัน (คำแปล: มาเถอะ กินซุบด้วยกันครับ)
- ✍️ เอ้า มันแม่นอยู่ปะ (คำแปล: เอ้า มันใช่(อยู่)หรอ)
- ✍️ ฮ่วย เป็นอยู่ดี (คำแปล: เฮ้ย เป็น(อยู่)หรอ)
- ✍️ อื้อ กะว่าอยู่ (คำแปล: อื้อ ก็ว่าอยู่)
- ✍️ โอ้ดี ข้อยบ่รู้ (คำแปล: เอ้าหรอ ฉันไม่รู้)
- ✍️ โอ้ เข้าใจแล้ว (คำแปล: อ้อ เข้าใจแล้ว)
- ✍️ เอ้อ แม่น แม่น (คำแปล: เอ้อ ใช่ๆ)
- ✍️ ปาด เป็นดาจิดแท้ (คำแปล: โอ้โฮ น่าทึ่งมาก)
- ✍️ ปาดโท คือกล่าเว้า (คำแปล: โห ทำไมกล่าพูด)
- ✍️ ปาดดิโท คือกล่าขึ้นเสียง (คำแปล: โห ทำไมกล่าขึ้นเสียง)
- ✍️ นูย เป็นดาจิดแท้ (คำแปล: โอ้โฮ น่าทึ่งมาก)
- ✍️ เอ้อ งานกลืนมือใดเกาะ (คำแปล: เอ้อ งานกลืนวันไหนนะ)
- ✍️ เอี้ยะ เป็นดาซี้เดียดเนาะ (คำแปล: อี น่ารังเกียจนะ)
- ✍️ เออะ เลยบัดนี้ เจ็บคัก (คำแปล: โอย เลยที่นี่ เจ็บมาก)
- ✍️ บัดนี้กะเออะ เลยบัดนี้ เจ็บคัก (คำแปล: ที่นี่ก็ โอย เลยที่นี่ เจ็บมาก)

6. คำบ่งชี้ความเห็นด้วยในการสนทนา (pragmatic marker) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ✍️ เออ กะว่าเนาะ (คำแปล: เออ ก็ว่านะ)
- ✍️ อึม กะน่าสิเป็นจั้งจั้น (รูปเดียวกับคำแสดงความลังเล) (คำแปล: อึม ก็น่าจะเป็นอย่างนั้น)

- 🗒️ อ้อ แม่น แม่น (คำแปล: อ้อ ใช่ๆ)
- 🗒️ อ้อ ได้เลย (คำแปล: อ้อ ได้เลย)
- 🗒️ อืม เข้าท่า (คำแปล: อืม เข้าท่า)

7. **การกลมกลืนเสียง** (sound assimilation) หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์คงเดิม ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- 💬 + 🗒️ ยังไง อย่างไร
- 💬 + 🗒️ อย่างจี้ อย่างนี้
- 💬 + 🗒️ อย่างจั้น อย่างนั้น
- 💬 + 🗒️ จริงงะ จริงอะ

หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์เปลี่ยนไป ให้ถอดความตามพจนานุกรม

- 💬 วันเถาะ
🗒️ ว่าชั้นเถาะ
- 💬 ถั่น
🗒️ ถ้าค้น

8. **การขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง** คำอีสานให้ถอดความตามรูปปกติ สะกดตามการออกเสียงระบบวรรณยุกต์ของอีสาน ส่วนคำไทยให้คงรูปไทย

- 💬 “ว้างใจได้”
🗒️ ว้างใจ (คำแปล: ว้างใจ)
- 💬 “อย่าว้างชั้นจั้งซี่เถาะ”
🗒️ อย่าว้างชั้นจั้งซี่เถาะ (คำแปล: อย่าอย่างจั้นอย่างจี้เถอะ)
- 💬 “ขออันนึ่ง”
🗒️ ขออันหนึ่ง
- 💬 “ไปกั๊บไผ่” “ไปกั๊บไผ่”
🗒️ ไปกั๊บไผ่ (คำแปล: ไปกับใคร)
- 💬 “แม่นละค้ำบ”
🗒️ แม่นแล้วครับ (คำแปล: ใช่แล้วครับ)
- 💬 “เห็นจะของมีศักยภาพ”
🗒️ เห็นเจ้าของมีศักยภาพ (คำแปล: เห็นตัวเองมีศักยภาพ)
- 💬 “หะ อีหยังเกาะ”
🗒️ ฮะ อีหยังเกาะ (คำแปล: ฮะ อะไรนะ)
- 💬 “มันขูลงแมะ”
🗒️ มันขูลงแหลม (คำแปล: มันร่วงลงอะ)
- 💬 “นอนเด็กแกะ”
🗒️ นอนเด็กแท้ (คำแปล: นอนตึกจั่ง)

- 🗨️ “บ๊ไปละบาดนี้” “บ๊ไปละบาดหนี”
✍️ บ๊ไปแล้วบัดนี้ (คำแปล: ไม่ไปแล้วทีนี้)
- 🗨️ “มาอีกแล้วครับ มาพ่วนแล้ว”
✍️ มาอีกแล้วครับ มาพ่วนแล้ว (คำแปล: มาอีกแล้วครับ มาโน้นนะ)

9. คำบ่งชี้และคำสรรพนาม ให้ถอดโดยเทียบเคียงกับคำรูปไทยที่สื่อความตรงกัน

- 🗨️ “แมวโดหนีต้อคัก” “แมวโดหนีต้อคัก”
✍️ แมวโดหนีต้อคัก (คำแปล: แมวตัวนี้ชนมาก)
- 🗨️ “สิเฮ็ดได้แนบหนี”
✍️ สิเฮ็ดได้แนบหนี (คำแปล: จะทำได้แนไหมนี่)
- 🗨️ “หนังสือเล่มเนี้ยเขียนดี” “หนังสือเล่มเนี้ยเขียนดี”
✍️ หนังสือเล่มเนี้ยเขียนดี (คำแปล: หนังสือเล่มนี้เขียนดี)
- 🗨️ “เนี้ย มวยดีต้องแบบเนี้ย” “เนี้ย มวยดีต้องแบบเนี้ย” “เนี้ย มวยดีต้องแบบเนี้ย”
✍️ เนี้ย มวยดีต้องแบบเนี้ย (คำแปล: เนี้ย(นี่)มวยดีต้องแบบเนี้ย(นี้))
- 🗨️ “น้ำมันของข้อย” “น้ำมันของข้อย” “หนีมันของข้อย”
✍️ น้ำมันของข้อย (คำแปล: น้ำมันของฉัน)
- 🗨️ “วางไว้นี้ละ” “วางไว้นี้ละ” “วางไว้นี้ละ”
✍️ วางไว้นี้ละ (คำแปล: วางไว้นี้ละ)
- 🗨️ “พีเข้ากรุงเทพมาเนี้ยจกปีแล้ว” “พีเข้ากรุงเทพมาเนี้ยจกปีแล้ว”
✍️ พีเข้ากรุงเทพมาเนี้ยจกปีแล้ว (คำแปล: พีเข้ากรุงเทพมาเนี้ย ก็ปีแล้ว)
- 🗨️ “เนียบบแมนเรื่องปกติ”
✍️ “เนียบบแมนเรื่องปกติ” (คำแปล: เนี้ยไม่ใช่เรื่องปกติ)
- 🗨️ “เรื่องเนียบบแมนเรื่องปกติ”
✍️ “เรื่องเนียบบแมนเรื่องปกติ” (คำแปล: เรื่องเนี้ยไม่ใช่เรื่องปกติ)
- 🗨️ “เอาสำเนี้ย สามกิโล”
✍️ “เอาสำเนี้ย สามกิโล” (คำแปล: เอาเท่าเนี้ย สามกิโล)

10. การใช้คำทับศัพท์กับการใช้ตัวอักษรละติน

- กรณีชื่อเฉพาะหรือวิสามานยนาม ให้อิงจากชื่อที่กำหนดเป็นทางการ
 - ✍️ ใช้ iPhone รุ่นไดอะ (คำแปล: ใช้ iPhone รุ่นไหนอะ)
 - ✍️ ยี่ห้อ Apple
 - ✍️ ร้าน 7-Eleven
 - ✍️ ส่งสติ๊กเกอร์ Line มาทุกม้อเลยนะ (คำแปล: ส่งสติ๊กเกอร์ Line มาทุกวันเลยนะ)
- กรณีที่ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ หรือเป็นชื่อเฉพาะที่โดนตัดพยางค์ออก หรือชื่อเฉพาะที่เรียกกันไม่เป็นทางการ ให้ใช้อักษรไทย โดยวิธีทับศัพท์ให้อิงจากพจนานุกรมหรือจากราชบัณฑิตยสถาน
 - ✍️ ชาร์จแบตเตอรี่ไป (คำแปล: ชาร์จแบตเตอรี่ยัง)

- ✍️ แวะซื้อของที่เซเว่น

11. การแก้คำพูด (correction)

- พูดสิ่งที่ไม่มีโดยที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิด ให้แก้เป็นสิ่งที่ต้องการสื่อถึงได้
 - … “มักเล่นฟุตบอล”
 - ✍️ มักเล่นฟุตบอล (คำแปล: ชอบเล่นฟุตบอล)
 - … “สิพาไปกินบิงซู”
 - ✍️ สิพาไปกินบิงซู (คำแปล: จะพาไปกินบิงซู)
- แก้สิ่งที่ตัวเองพูดเอง ให้ถอดความตามที่ได้ยิน
 - … + ✍️ “ไปเที่ยวระนอง เอ้ย ระยองมา”

12. หากไฟล์เสียงนั้นมีเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูดจากผู้พูด (non-speech sound) เช่น เสียงไอ จาม กระแอม หาว ระบายคอ ถอนหายใจ หัวเราะ ฯลฯ ให้ใช้ [ns] ระบุเป็นส่วนหนึ่งของการถอดความ

- … “<เสียงไอ> เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย <เสียงถอนหายใจ>
 - ✍️ [ns] เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย [ns]

13. ไม่ถอดความเสียงพื้นหลัง หรือเสียงที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงของมนุษย์ เช่น เสียงเครื่องดนตรี เสียงประตูดัง เสียงปิ่น เสียงปรบมือ เสียงโห่ร้องจากกลุ่มคน

ตัวอย่างการถอดความ

ตัวอย่างที่ 1

… “อ้ายเพื่อนสามคนคือได้เห็นพี่หม่องหนีหะ”

✍️ อ้ายเพื่อนสามคนคือได้เห็นพี่หม่องนี่ละ

🔴 จุดที่ต้องปรับตามไคดไลน์

- หม่อง
 - สะกด ‘หม่อง’ เพราะเสียงตรงกับช่อง T5 จึงสะกดพยัญชนะต้นอักษรสูง ไม่โท
- หนีจั้ง
 - ตามหลักการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง จากบริบทนี้น่าจะกร่อนมาจาก ‘นี่’ จึงถอดเป็น ‘นี่’
- หะ
 - ตามหลักคำลงท้ายหรือคำอนุภาค ‘หะ’ กำหนดรูปเขียนเป็น ‘ละ’

ตัวอย่างที่ 2

… “กระแสที่เฮาอยู่หนิ”

✍️ กระแสที่[เฮา]<เรา>อยู่นี้

🔴 จุดที่ต้องปรับตามไคดไลน์

- เฮา
 - ปฏิภาศกับภาษาไทยกลางที่ตามไคดไลน์กำหนดว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘เฮา’ <> ‘เรา’

2. หนึ

- ตามหลักการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง จากบริบทนี้น่าจะกร่อนมาจาก 'นี้' จึงเขียนเป็น 'นี้'

ตัวอย่างที่ 3

💬 “ชีวิตจริงกะหลาย เว้าอยู่เบ็ดมือตั้งแต่เช้าฮอดค้ำค่า”

✍️ ชีวิตจริง[กะ]<ก็>หลาย เว้าอยู่เบ็ดมือตั้งแต่[เช้า]<เช้า>ฮอดค้ำคะ

🚩 จุดที่ต้องปรับตามไคดไลน์

1. กะ <> ก็
 - ปรากฏกับภาษาไทยกลางที่ระบุว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘กะ’ <> ‘ก็’
2. เช้า <> เช้า
 - ปรากฏกับภาษาไทยกลางที่ระบุว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘เช้า’ <> ‘เช้า’
3. ค้ำ
 - ตามหลักคำลงท้ายหรือคำอนุภาค กำหนดรูปเขียนเป็น ‘คะ’

ตัวอย่างที่ 4

💬 “อฮึ้ย แม่น เคยก๊อปเอ็มวี เอ็ดจิ้งไต่กับคือเขา”

✍️ [ns] แม่น เคยก๊อป MV เอ็ดจิ้งไต่กับคือเขา

🚩 จุดที่ต้องปรับตามไคดไลน์

1. อฮึ้ย
 - ตามหลักเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูด ใส่ [ns] แทนเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูด
2. ก๊อป
 - ตามหลักการใช้ทับศัพท์และตัวอักษรละติน ตามหลักการทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ‘copy’ เป็น ‘ก๊อป’ จึงเขียนเป็น ‘ก๊อป’
3. เอ็มวี
 - ตามหลักการใช้ทับศัพท์และตัวอักษรละติน เป็นอักษรย่อภาษาอังกฤษ จึงเขียนเป็น ‘MV’